

СИНДИКАТ РАДНИКА У ПРОСВЕТИ
СРБИЈЕ

СРП

БЕОГРАД, Дечанска 14/5; тел/факс: 011/3236-259, 025/420-093

E-mail: sob@beograd.com, sindiso@sbb.rs

ОД ЈЕСЕНИ ИПАК ФИНАНСИРАЊЕ ШКОЛА ПО УЧЕНИКУ

Иако су из Синдиката образовања саопштили да ће модел финансирања образовања по ученику (*per capita*) бити одложен, и то чак до 2020/21. године и при том се позвали на наводни споразум који су синдикати запослених у просвети на преговорима – усклађивању предлога измена и допуна „Крвног“ закона постигли, већ смо као учесници поменутих преговора од 04. априла рекли да је то само била тема на састанку, али не и да је постигнут договор. Шта више, и да је постигнут договор велико је питање да ли би се он нашао у Закону и тек тада произвео дејство одлагања почетка финансирања по ученику које по важећем закону треба да ступи на снагу са почетком школске 2014/15 годину.

Желећи тачно и правовремено информисати наше чланове и друге запослене о току и резултатима преговора, издали смо саопштење „Шминкање социјалног дијалога – синдикати као украс на реверу Министарства“ од 09. априла ове године у коме смо изнели атмосферу и резултате ових преговора, тачније разговора у којима су представници Министарства просвете углавном одбацили већину амандмана свих синдиката, а прогурали све „своје“ амандмане.

Иако у овом тренутку има пуно разлога да се одгоди почетак финансирања *per capita*, јасно је да Министарство, па самим тим и Влада не може, бар не јавно, да то обелодани, јер је од међународних монетарних институција, првенствено Светске банке и ММФ-а узела паре за реформу система образовања, одредила поприлично дуг рок за то, од готово 15 година и поновним одлагањем би показала да су паре узалуд потрошене, а да је Влада неспособна да обећано и изврши. Тим пре што је свакоме јасно да је неопходно да се образовни систем у земљи Србији реформише и учини рационалним. Наравно и животним, јер овакав какав је, свакако је сврха сам себи, а не школовању за посао и живот.

Што се тиче става нашег синдиката, он је добро знан и у сваком случају смо добронамерно указивали да се у датим околностима реформа и не може спровести, с обзиром на редослед корака и сепаратно увођење реформе. Сматрамо и надаље да без утврђивања својинских права над школама и враћања тих права локалним самоуправама, доношења нове рационалније мреже школа, јаснијег прецизирања финансирања са свих нивоа, доношења стимулативног програма технолошких вишкова у комбинацији са свим претходним не може се рационалисати број извршилаца, број одељења и, наравно, број школа. Самим тиме, од реформе нема ни „Р“.

Актуелна просветна власт је и делом сама крива за настало стање, јер је учинила премало да се уреди питање својине и финансирање образовања, јер је ово њен други мандат. Стога и она има интерес да се почетак финансирања *per capita* пролонгира, само је онда тешко објаснити Светској банци и ММФ-у

зашто није оно што је учињено и зашто су паре добијене и урађено. Управо стога предвиђамо да ће се пилот-пројекат финансирања по глави ученика проширити на нешто већи број локалних самоуправа, чиме би се делом задовољили они који су финансирали рационализацију српског образовног простора, а неспособне просветне власти добиле додатно време да реформу, односно у овом случају рационализацију спроведу до краја. На тај начин ће се финансирање образовања по ученику увести у нових **16** локалних самоуправа које ће у сваком случају већ од наредне године имати и нешто мањи број одељења. Да ли и извршилаца, нисмо сигурни јер Влада није обезбедила паре за социјални програм, али је у том случају сасвим извесно да ће број оних који имају непуну норму или смањену норму бити додатно увећан. Држава ће покушати и надаље нелогичним плаћањем пуних доприноса ову категорију делом задовољити уместо да доврши процес рационализације на законит и фер начин, уз стимулативне отпремнине, што би, у комбинацији са новим реформисаним решењима из ПИО, сасвим извесно релаксирало један број извршилаца и систем учинило рационалнијим.

Елем, сви запослени у образовању биће мање-више безбедни од проблема са отпуштањем, али истовремено и незадовољни са даљњим смањивањем зарада, јер је систем тако конципиран да, уз лимит раста масе средстава за плате и броја извршилаца који се не смањује, једноставно нема довољно новца ни за редовно финансирање. Управо стога и даље имамо „запослене“ који ништа не раде, а примају пуну плату, јер држава није обезбедила отпремнине, па је тако „дара скупља него мера“, као и што имамо све већи број запослених са делом норме, али и све израженији проблем отпремнина за бивше запослене, а сада пензионисане просветне посленике.

Највероватнији сценарио је, дакле, **status q** – остаје законско решење финансирања по глави ученика, а истовремено остају и сви запослени. Наш народ би рекао „И вук сит и овце на броју“. Да ли је то могуће – процените сами. У међувремену ће нови и стари забуњивачи излазити у јавност са проблематичним изјавама, а како у земљи Србији нема одговорности, а камо ли санкције за јавно изговорену лаж, сасвим је извесно да ће забуњивање просветне и друге јавности да (по)траје.

Београд, 16.04.2013.год.

проф. Хаџи Здравко М. Ковач
члан преговарачког тима

